

Pracownik pod nadzorem kamer

Często się zdarza, że firmy monitorują komputery i poddają pracowników testom wariograficznym. Pracodawcy sprawdzają także pocztę elektroniczną swoich podwładnych.

Zdarza się także, że pracodawcy codziennie, a nie tylko gdy wskazują na to okoliczności, sprawdzają za pomocą alkomatów trzeźwość pracowników. Wzrost zainteresowania nowoczesnymi formami kontroli potwierdzają zarówno firmy, które oferują usługi związane z monitoringiem pracowników, jak i związki zawodowe.

Pracodawcy muszą jednak uważać. **Kontrola nie może bowiem naruszać dóbr osobistych pracownika oraz przepisów o ochronie danych osobowych.**

Z sondy GP przeprowadzonej wśród firm oferujących usługi związane z kontrolą pracowników wynika, że zainteresowanie pracodawców monitoringiem podwładnych jest duże.

Również związki zawodowe potwierdzają, że napływa do nich coraz więcej sygnałów dotyczących inwigilowania w miejscu pracy.

Na rynku wciąż pojawiają się nowe produkty, które ułatwiają nadzór nad podwładnymi (np. oprogramowanie służące sprawdzaniu wiadomości pracownika wysyłanych za pomocą komunikatorów internetowych lub urządzenia identyfikujące pracownika za pomocą odcisków linii papilarnych lub struktury tęczy oka).

Pracodawcy często sprawdzają także trzeźwość pracowników. W wielu firmach budowlanych pracownicy, zanim rozpoczną pracę, muszą przejść badanie alkomatem.

Co wolno pracodawcy

Firmy powinny jednak pamiętać, że nie wszystkie rodzaje nadzoru są legalne. Przedsiębiorcy, którzy chcą np. kontrolować pocztę elektroniczną pracownika, śledzić za pomocą oprogramowania jego pracę na komputerze lub stosować monitoring pomieszczeń, powinni najpierw powiadomić ich o zastosowaniu konkretnej formy kontroli oraz ustalić reguły jej działania. Jeśli tego nie zrobią, podwładni mogą przed sądem dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych (na podstawie art. 24 kodeksu

cywilnego) lub zwrócić się ze skargą do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO).

Pracownik, którego dobro osobiste zostało naruszone, może m.in. żądać od pracodawcy zadośćuczynienia pieniężnego.

- Unormowania dotyczące ochrony przed inwigilacją można znaleźć także w art. 111 kodeksu pracy, zgodnie z którym pracodawca jest zobowiązany szanować dobra osobiste pracownika.

Rozmiar szkody, jaką z tytułu inwigilacji poniósł pracownik, musi ustalić sąd. Na przykład, jeżeli kontrolowana jest poczta elektroniczna, sąd musi wziąć pod uwagę dwie sprzeczne ze sobą zasady ochronę tajemnicy korespondencji oraz właściwego użytkowania mienia powierzono przez pracodawcę. Pracownik, którego dobro osobiste zostało naruszone, może m. in. żądać od pracodawcy zadośćuczynienia pieniężnego.

Czasem potrzebna zgoda

Zastosowanie niektórych form kontroli pracowników wymaga dodatkowo zgody podwładnych. Pracodawca nie może ich zmusić np. do poddania się testom wariograficznym (na wykrywaczu kłamstw).

- Poddanie się takim badaniom nie może wynikać z polecenia służbowego. Wydaje się jednak, że można je przeprowadzać, jeśli pracownicy wyrażą na nie zgodę.

Bez zgody pracownika szef nie może także na przykład przeprowadzić badania stanu trzeźwości podwładnego. W takiej sytuacji może jednak wezwać policję, która ma prawo przeprowadzić takie badania.

W Polsce, z wyjątkiem spraw dotyczących sprawdzania trzeźwości, wciąż brakuje ugruntowanego orzecznictwa dotyczącego dopuszczalnej kontroli pracowników.

Polska ratyfikowała Europejską Konwencję Praw Człowieka, a więc takie sprawy polskich pracowników mogą trafić do Trybunału.

- ŁUKASZ GUZA - Gazeta Prawna, 14.12.2007 - Praca i ubezpieczenia (fragmenty)

Dane statystyczne

Inflacja rośnie szybciej niż oczekiwano

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w listopadzie o 0,7 proc. w porównaniu do poprzedniego miesiąca, natomiast w ujęciu rocznym inflacja wyniosła 3,6 proc., podał Główny Urząd Statystyczny.

Inflacja w listopadzie 2007 roku

	wagi (proc.)	XI 2007 wobec		X 2007 wobec	
		XI2006	X2007	X2006	IX2007
INFLACJA OGÓŁEM	-	3,6	0,7	3,0	0,6
ŻYWNOSĆ, NAPOJE BEZALKOHOLOWE, ALKOHOL I WYR.TYT.	-	7,2	1,3	6,3	1,5
żywność i napoje bezalkoholowe	26,2	7,6	1,5	6,6	1,7
alkohol i wyr. tyt.	5,7	5,1	0,2	5,0	0,3
ODZIEŻ I OBUWIE	5,4	-7,1	0,2	-7,2	0,2
MIESZKANIE	-	3,7	0,3	3,6	0,5
użytkowanie mieszk.i nośniki energii	20,4	4,2	0,4	4,1	0,6
w tym nośniki energii	-	3,4	0,6	3,2	0,9
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gosp. domowego	4,9	1,7	0,2	1,6	0,2
TRANSPORT	8,4	6,5	1,3	3,9	0,0
paliwa do pryw. śr. transp.	-	13,2	2,5	7,6	-0,2

Bezrobocie i rynek pracy - listopad 2007 r.

Stopa bezrobocie rejestrowanego w listopadzie utrzymała się na niezmiennym poziomie co w październiku i wyniosła 11,3 proc. w skali ogólnopolskiej. Spadek stopy bezrobocia odnotowano za to ośmiu województwach – najsilniejszy w województwie opolskim i pomorskim. Na koniec listopada 2007 r. w Urzędach Pracy zarejestrowanych było 1719,6 tys. osób.

Stopa bezrobocia, spadła w granicach od 0,3 do 0,1 punktu procentowego, w ośmiu województwach. Względny procentowy spadek najsilniejszy był w województwie Opolskim – o 2 proc. (ok. 0,8 tys. osób) i w pomorskim o 1,5 proc. (ok. 1,5 tys. osób).

W województwach świętokrzyskim i wielkopolskim natężenie bezrobocia nie zmieniło się od poprzedniego miesiąca.

Stopa bezrobocia wzrosła w województwie podkarpackim – 0,2 punktu procentowego, a liczba bezrobotnych o 2,3 proc. (ok. 2,8 tys. osób).

Bezrobocie w listopadzie bieżącego roku było najniższe od 3 lat. W listopadzie 2004 roku wynosiło 18,7 proc, rok później 17,3 proc.. W listopadzie 2006 roku zanotowano wartość zbliżoną do obecnej o niecałe 4 proc. – 14,8 proc.

Na podstawie meldunków nadsyłanych przez wojewódzkie urzędy pracy liczba bezrobotnych w listopadzie 2007 r. ukształtowała się na poziomie 1719,6 tys. osób. Bezrobocie zmniejszyło się od października 2007 roku o 0,1 proc. w skali kraju, czyli o ok. 1,3 tys. osób.

Liczba bezrobotnych od początku roku spadła o 589,8 tys. osób tj. o 25,6 proc.

Na liczbę osób zatrudnionych może wpływać także liczba ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do urzędów pracy. W listopadzie ofert pracy było 85,3 tys. - to mniej w porównaniu do października 2007 r. o 27,1 tys.

Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w październiku 2007 r.

Wyszczególnienie	X 2007			I-X 2007
	w liczbach bezwzględnych	IX 2007 =100	X 2006 = 100	I-X 2006=100
Sektor przedsiębiorstw				
Zatrudnienie w tys.	5220,2	100,5	105,0	104,7
Przeciętne wynagrodzenie ogółem (brutto) w zł	2951,67	103,2	111,0	109,2
w tym bez wypłat z zysku	2951,11	103,3	111,0	109,2

Materiał zebrała i opracowała: Maria Kościńska

Źródło: dane GUS, www.mpips.gov.pl